

гнучкість оргструктури управління інноваційною діяльністю, системи мотивації; оптимізація комплексу маркетингу. Рівень використання інноваційного потенціалу, у свою чергу, залежить від якості прийнятих інноваційних і інвестиційних рішень на кожному етапі інноваційного процесу, а також від ступеня інформаційної забезпеченості цього процесу.

Перелік посилань

1. Економічна енциклопедія: У трьох томах / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – Т. 3. – 952 с. – ISBN 966–580–145–7.
2. Большой экономический словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – 4-е изд. доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 1248 с. – ISBN 5–89378–004–3.
3. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібник для вузів / Н.С. Краснокутська. – К.: Центр навч. літ-ри, 2005. – ISBN 966–8365–76–3.
4. Інноваційна стратегія українських реформ / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць, А.К. Кінах, В.П. Семиноженко. – К.: Знання України, 2002. – 336 с. – ISBN 966–95920–3–8.
5. Капітан І.Б. Формування структури інноваційного потенціалу підприємств й управління його розвитком / Капітан І.Б. //Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №12(66). – с.130-137. – ISBN 966–72520–3–8.

Тюленєва Ю.В.

асистент ФММ НТУУ «КПІ»

Шевченко С.О.

студентка ТЕФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Інноваційне підприємництво представляється як сукупність економічних відносин, пов'язаних з включенням інтелектуальної власності в сфері матеріального виробництва. В цій статті досліджені проблеми інноваційних процесів, як одного із шляхів розвитку малого підприємництва. Передбачається освоєння інноваційних процесів в малому підприємстві, що є перспективним і необхідним напрямком в контексті сучасної ситуації, що націлена на посилення розвитку малого бізнесу в Україні, відносно Європейського союзу.

Innovative enterprise is analysed as combination of economic relations, connected with including of intellectual property' relations into the sphere of material production. Problems of innovative processes as one of the ways of small enterprise development are researched in this article. It is proposed to assimilate innovation processes in small business, which is a promising and indispensable direction in the context of the present situation aimed at strengthening the development of small business in Ukraine relative to the European Union.

Ключові слова: інновація, інноваційна діяльність, ноу-хау, зовнішні знання.

Вступ. В процесі розвитку підприємств, фактором що відкриває нові можливості у діяльності підприємств є залучення інноваційних складових. В Україні останніми роками понад 80 % промислових підприємств не займаються інноваційною діяльністю.

Розглянутій темі присвячені роботи таких авторів: О.І. Амоша, С.Й. Вовканича, М.І. Яворського, А.М. Гуржій, Я.А. Жаліло, А.І. Сухоруков, Я.В. Белінської.

Постановка задачі. Мета статті – проаналізувати сучасні методи впровадження інноваційних технологій, головні проблеми такого впровадження в Україні, роль державного регулювання інноваційних процесів, представити можливі засоби подолання труднощів.

Результати дослідження. Прагнення України стати повноцінним членом міжнародної торгової системи вимагає відповідності світовим вимогам і стандартам. Зрозуміло, що необхідність інноваційного шляху розвитку в Україні не підлягає сумніву. При чому, вже зроблено вагомі кроки: розроблено і прийнято відповідну законодавчу базу, створено законодавчі передумови для функціонування ринку венчурного капіталу, розвивається мережа інноваційних структур, діють численні програми підтримки окремих проектів. Тим не менш інновації ще не стали визначним фактором вітчизняної економіки.

Інновація – це по-перше, успішне комерційне використання і виконання нових ідей, знань і технологій, а по-друге, процес перетворення нової ідеї в безпосередній соціально-економічний ефект.

Україна долучилася до обстеження інновацій за міжнародною методологією, починаючи з CIS 6 (пілотне обстеження 5 регіонів основного кола підприємств та організацій, за виключенням малих підприємств, на суцільній основі). Результати обстеження показали, що у вибраних регіонах (м. Київ, АР Крим, Донецька, Харківська, Чернівецька обл.) рівень інноваційної активності підприємств коливався в діапазоні 10-30 %. Так, кількість промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю зменшилась з 18 % у 2000 р. до 13 % у 2008 р, а питома вага підприємств що впроваджували інновації з 14,8 % до 10,8 % у 2008 р, відповідним чином зменшився і обсяг реалізованої інноваційної продукції в загальному обсязі промислової [1].

Основними характеристиками нововведення є: предмет інновації, міра новизни, глибина перетворень, масштаб перетворень, рівень розробленості, потенціал новації, очікувана тривалість впровадження, трудомісткість впровадження, об'єм фінансових витрат на впровадження. Слід зазначити, що існує прямий зв'язок між розмірами підприємств і їхнім рівнем інноваційності. Статистичне спостереження у п'яти регіонах України показало, що рівень інноваційної активності серед великих підприємств (понад 250 осіб) становить від 23 % до 49 %, серед середніх (50-249 осіб) – 11-29 %, серед малих підприємств (10-49 осіб) – 7-23 %. Найвищий показник – серед великих підприємств м. Києва, найнижчий – серед малих Чернівецької області [2].

На сьогодні понад 80 % продукції, що виробляється в країні, не має відповідного науково-технічного забезпечення, а отже вітчизняна продукція стає менш конкурентоспроможною.

Участь підприємств у здійсненні інновацій може приймати різні форми: придбання прогресивних машин, обладнання та програмного забезпечення; виконання внутрішніх досліджень і розробок – внутрішні дослідження і розробки, які ще називають власними, є творчою роботою, яка здійснюється всередині підприємства для створення ним основних знань і їх використання для розробки нових або значно удосконалених продуктів і процесів; навчання та підготовку персоналу як на власному підприємстві, так і за його межами, здійснення процедур та технічної підготовки до запровадження нових або значно удосконалених продуктів і процесів, які ще не були ніде представлені; ринкове запровадження інноваційних продуктів та послуг, придбанням зовнішніх знань, результатів їх виконання у інших компаній придбання або ліцензування патентів і не патентованих винаходів, ноу-хау у інших організацій. Будь-який з обраних підприємством інноваційних шляхів розвитку потребують вкладання капіталу, але ні держава, ні вітчизняні підприємці не здатні забезпечити належний рівень фінансування.

Крім того, якщо запровадження будь-яких інноваційних технологій і веде до збільшення прибутку конкретного підприємства, то незадовільним залишається обернений зв'язок – немає залежності між збільшенням обсягу продажу приватними компаніями і зростанням фінансування здійснюваних ними досліджень і розробок.

Незважаючи на те, що Україна за певними факторами має ряд переваг на європейській арені (спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва – закон «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»), сучасна українська дійсність характеризується високим рівнем нестійкості, втручанням держави при наявності нестабільності й недостатності економічного протекціонізму, несформованістю ринкових механізмів.

Також варто відмітити відсутність пріоритетних напрямків. Так закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності» виділяє вісім найважливіших пріоритетів. Проте вони деталізуються і розмиваються у 38-и пріоритетах. Таке розпорошення може призвести до конкретних результатів розвитку устрою всієї економіки.

На рівні вітчизняної економіки мірою сприяння розвитку інновацій може стати мотивація і стимулювання підприємців до інноваційної діяльності, розширення джерел фінансування, використання і поширення світових тенденцій в сфері розвитку технологій, законодавчі зміни щодо пільг і стимулів, що стосується особливо молодих підприємств, закріплення нових функцій за відповідними органами управління на місцях.

Висновки. Рівень використання інновацій залишається незадовільним. Основними проблемами інноваційного розвитку в Україні є:

- відсутність коштів фінансування інноваційних змін;
- інноваційна державна політика певною мірою гальмує вирішення конкретних економічних проблем регіонів, через відсутність чіткої спрямованості і налагодженої нормативної бази;

- невідповідність між рівнем впровадження інновацій та фінансуванням нових досліджень та розробок;
  - відсутність глобальної конкретної стратегії, що передбачала раціональне і загальновигідне використання всіх ресурсів, перспектив розвитку і новітніх технологій;
  - недостатнє інформаційне забезпечення інноваційних процесів.
- Заходи активізації інноваційної діяльності в Україні на сучасному етапі розвитку вітчизняної економіки, які варто застосувати:
- розширення джерел фінансування на забезпечення не лише самого дослідження та впровадження інновацій, а і на підготовку фахівців;
  - нова якісна організація взаємозв'язків, як між інноваційними структурами і підприємствами, так і між представниками малого бізнесу та органами державної економіки;
  - державна мотивація і стимулювання, законодавчі зміни щодо пільг, практика кредитів, зменшення міграції науковців;
  - переймання досвіду у інших держав (США, Японія), співробітництво з іноземними підприємствами, обмін досвідом.

Перелік посилань

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Стат. Зб. / Держкомстат України. За відповідні роки.
  2. Попередні результати пілотного обстеження інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
  3. Аналітичний центр Академія. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.academia.org.ua/?p=292>
  4. Роль инноваций в развитии предприятия. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://revolution.allbest.ru/management/00008864_0.html
  5. Щербань Ю.Ю. Развитие инновационной деятельности предприятий в Украине / Щербань Ю.Ю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/21_NIEK_2007/Economics/24420.doc.htm
  6. В. Нежиборець. Проблеми розвитку інноваційної діяльності в Україні / В. Нежиборець. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ndiiv.org.ua/index.php/2009-05-25-13-09-10/268-2009-10-07-11-40-26>
  7. Закон України. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
  8. Закон України. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
-